

rende Betydning for det danske Erhvervslivs Trivsel og Udvikling langt ud i Fremtiden. Det fremgaar ogsaa af de faldne Udtalelser, at der er meget delte Meninger om Forslagets Bestemmelser; man forbedrer sig sin Stilling. Vi staar her overfor et af de første nye Problemer, der møder os til Nyorientering efter Krigens Afslutning. Jeg vil for mit Vedkommende, fordi jeg paa Steder, hvor jeg ikke havde ventet det, er blevet beskyldt for i Fremtiden at skulle være fastnaglet til det System, vi har benyttet under Krigen, altsaa Statsstyre, Kontrol, Regulering, Indskrænkning, Formynderskab i det hele taget, gerne her benytte Lejligheden til at tage Afstand fra og protestere imod Rigtigheden af en saadan Beskyldning. Thi eet er, hvad man gør under Tvang, et andet, hvad man gør af Tilbøjelighed. Jeg fandt, at Situationen var saadan under Blokaden, at jeg beredvillig kunde være med til at gennemføre det Arbejde, som den Gang blev gennemført, selv om jeg forud vidste, at det maatte blive yderst mangelfuldt; men jeg vil ikke i den nuværende Situation være med til at gaa videre ad den Vej. Jeg finder, det er et Udtryk for en ringe Grad af Opfindsomhed hos de Mænd, som er Førere paa dette Omraade, naar de tror, at det samme System, som man gennemførte med Held under Krigen, kan anvendes med samme Held efter Krigen. Det er to forskellige Opgaver, det her drejer sig om. Den Gang gjaldt det om at overvinde en os udefra paatvungen vanskelig Situation, under hvilken vi i Forvejen kunde sige os selv, at Redningsmidlet maatte være at formindske Produktion og Forbrug og samtidig rationere Forbruget saaledes, at der blev tilstrækkeligt. Men Opgaven i Dag er en helt anden, Opgaven er at højne vor Krones Købeevne. Det bedste Middel dertil er selvfølgelig at forøge vor Produktion; men den Produktion, som er den vigtigste for Danmark, er den, som er knyttet til Landbruget, og den kan ikke trives under Tvang.

Systemet var altsaa godt, da det var nødvendigt at formindske vor Produktion gennem en kortere eller længere Aarrække, men nu, da vi dog alle forventer, at vor Produktions Forøgelse skal blive det Midde, ved hvis Hjælp Danmark skal overvinde Vanskelighederne, anser jeg det for forkert. Jeg vil her fra denne Plads advare imod vedblivende at gaa den Vej. Jeg hørte i Gaar med Interesse paa de ærede Ordføreres Udtalelser. Det kan ikke nægtes — jeg lægger slet ikke Skjul der-

paa —, at det ærede Medlem fra Rønne (Hauge) sagde mange fortræffelige og udmærkede Ting, det, han udtalte, var baade logisk, konsekvent og kønt, det var i mange Henseender Udtryk for en virkelig ophøjet Tankegang. Men det er for mig saa virkelighedsfjernt, at jeg ikke tror paa, at det kan føres ud i det virkelige Liv. Jeg har mange Gange hen imod Krigens Slutning og ogsaa i det sidste Aar, hvor vi har levet i en Overgangstid, sat mig dydigt til Rette for at høre paa en af de ærede Ordførere for Socialdemokratiet, naar han sang sin Lovsang over dette System. Jeg har med samme Interesse for at lære og forstaa hørt paa de radikale Ministre, som har sunget den samme Lovsang, men det er endnu aldrig lykkedes mig at forstaa, at der er nogen Realitet i den Tale, thi jeg tror ikke, at det System, der hedder Socialisering, taget i dets videste Betydning, overhovedet kan gennemføres. Jeg skulde ikke være en Modstander deraf, hvis det var muligt at gennemføre det, tværtimod, men jeg anser det for uigennemførligt, fordi det vil baandlægge, tvinge det praktiske Erhvervsliv, berøve det Friheden og lægge det i de snævre Rammer, som ethvert Statsformynderskab maa og skal have. Jeg kan misunde det ærede Medlem fra Rønne, at han har en saa fast Tro paa Rigtigheden af det, han fremsætter, det maa være herligt aldrig at tvivle om Rigtigheden af det, man vil. Men jeg maa paa den anden Side som en Mand fra det praktiske Liv og med kyndigt Kendskab til det Erhvervsliv, som i Danmark er det vigtigste, hævde, at det er ikke gennemførligt. Socialiseringsteorien i al Almindelighed er en let fattelig Lære, og det er forstaaeligt, at den derfor let vinder Terræn hos visse ærede Medborgere. Konsekvensen, Kærnen deri, er i Virkeligheden den, at man skal indrette Samfundet saaledes, at man tager fra dem, som har lidt mere, og giver til dem, som har lidt mindre. Det kan være en meget god Opgave, hvis den kan løses paa et retfærdigt Grundlag, men der er det, jeg tillader mig at tvivle. Jeg føler mig overbevist om, at Resultatet vil blive, at en skønne Dag er der slet ingen, der har lidt mere, og der er derfor heller ikke noget at tage. En skønne Dag har vi alle sammen lidt mindre, og hvis man stiller sig som Opgave i det Øjeblik, hvor vi fra Krigen forhaabentlig gaar ind i fredelige Tilstande, at gøre os lige fattige alle sammen, saa kan vi utvivlsomt opnaa Opfyldelsen af Kravet om lige